

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In străinătate 300 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava Mică sub Nr. 3—1938.

Proprietar: Mitropolia Română Unită din Blaș
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melln și Iuliu Maior
Director, IULIU MAIOR Redactor, SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME

conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

Ne lipsesc tovarășiiile

Suntem o țară agricolă, o țară de pluguri și plugari. Adevărata și marea noastră bogăție este pământul rodnic și bogat, pe care plugarii îl răscolesc în fiecare an cu plugurile lor.

E lucru limpede și firesc deci, că la noi bunăstarea și bogăția țării atârână de bunăstarea și bogăția plugarilor, pe umerii cărora apasă tot greul. Guvernul a înțeles de la început acest lucru și în vremea din urmă a și arătat o grijă deosebită față de plugari.

Pentru plugari s'au deschis bănci cu împrumuturi ieftine și pe termen lung. Linerii cărțurari au fost trimiși la sate pentru a purta lumina învățării și în lumea celor de acolo. Agronomii și oamenii pricepuți în lucrarea pământului stau în ajutor plugarilor și-i învață, cum să și crească pământul după noile cerințe ale plugăriei. Se lucrează mult și cu multă însuflire pe toate căile pentru ridicarea și îmbunătățirea vieții satului.

Sfaturile bune, ce li se dau, plugarii trebuie să le urmeze cât mai mulți, căci din ele va înflori cu vremea bunăstarea și fericirea lor. Și mai ales trebuie urmat îndemnul de a face tovarășii, cooperative pentru desfacerea produselor economice (pentru a da un preț mai bun la tot ce ieșe din mâna plugarilor). Aceasta este calea care ne duce mai repede la fântă și ne face să ieșim mai repede din vârtelul greutăților. De acestea atârână în primul rând bunăstarea și îmbogățirea plugarilor, de tovarășii. Se pot face tovarășii pentru vânzarea laptei, ouălor, poamelor, vinului, lăcătelor, porcilor, gășilor și vitelor.

La noi plugarul trebuie să meargă până la oraș, de multe orizeci de kilometri, pentru a vinde pe un preț de nimica 2—3 lei sau câteva ouă. De multe ori după toată oboseala și vremea pierdută nu se alege cu nimica. Și același lucru se întâmplă și cu celelalte produse plugărești, cu grâul, blana, poamele și vitelii plugarului.

Lipsit de bani el trebuie să le dea neputătorului, de cele mai multe ori strein, pe înmăntate prețuri.

În alte țări ca Elveția, Olanda, Danemarca plugarii lucrează numai prin cooperative. Sunt acolo tovarășii pentru desfacerea laptei, ouălor, brânzeturilor și a tot ce pot vinde acei plugari. Dar, pentru a vedea binefacerea tovarășiiilor, nu trebuie să trecem la streinii de peste hotare, e de ajuns să ne oprim la cei dela

Mucenicul dragostei

Cum s'a jertfit Părintele Damian pentru leproși, iar pe urmă, umplându-se și el de lepră, a murit cu moarte de mucenic. În curând va fi declarat sfânt.

Acum vreo trei sferturi de veac, plecă spre Insulele Sandwich (Oceanul Pacific), cu dorul fierbinte de a duce evanghelia lui Hristos până în cele mai ascunse colțuri ale lumii, un preot tânăr din Louvain (Belgia), Părintele Damian, (care înainte de a intra în congregația Preasfințitelor Inimi a lui Isus și a Mariei, se numea Iosif de Veuster și era fiu de țărani din Tremeloo).

Ajuns la locul dorit, timp de nouă ani, Părintele Damian evangheliză păgânii din sudul insulei Hawaii. Convertind la creștinism o mulțime de păgâni, Păr. Damian creă mai multe centre creștine pentru care zidi biserici de toată frumusețea.

Fiind însă insulele de acolo bântuite de lepră, guvernul spre a se scăpa mai ușor de numărul îngrozitor de mare al leproșilor, adună pe acești nefericiți și-i trimise în insula pustie și sălbatică, numită Molokai. Această insulă deveni un adevărat iad. Câțiva ani, guvernul nici nu vru să audă de bieții exilați.

Dar cine și-ar fi și pus viața în primejdie mergând să trăiască în mijlocul unor hoituri vii, vederea ori mirosul cărora era îndesjuns spre a te înflori? Cine s'ar fi și numai gândit să se încule în iadul Molokai, căci lepra se la cu foarte mare ușurință și nu te mai lasă pânăce nu-ți transformă trupul în puroi? Nu se găsi decât un preot catolic care răspundea le numele de Părintele Damian.

Deși știa ce-l aștepta în Molokai, din dragoste față de Isus Hristos, Părintele Damian

noi, la Sași și mai ales la Șvabi. După datele pe cari le da un luminat plugar bănățean, anul trecut, din Banat tot exportul de porci în Germania l-au făcut numai Șvabii prin organizațiile și tovarășiiile lor. Aceștia au vândut porcii cu 27—28 kilogramul, pe când românii au fost siliți să vândă pe unde au putut cu 18—19 lei kilogramul. Și la fel se întâmplă și cu celelalte lucruri, și nu numai în Banat.

Din toate acestea un lucru rămâne, că numai prin tovarășii ne putem ridica și porni pe calea care duce la îmbogățire și bunăstare, pe calea care duce popoarele la fericire.

părăsi pentru totdeauna gândul de a-și mai revedea părinții, frații, țara și neamul, și se duse să trăiască, timp de cincisprezece ani și mai bine, în mijlocul alor vreo opt sute leproși, făcându-se grijitorul, medicul, mângăietorul și Părintele lor mult iubit. Zidi pentru leproșii săi dragi căsuțe albe, frumoase și sănătoase și le ridică biserică care ar putea face podoba multor orașe mari dela noi. Dintr-o ceată de păgâni aproape sălbateci făcu o societate creștină, și dintr'un iad al guvernului, o colonie de oameni civilizați care-și trăgeau chinurile cu multă răbdare creștinească. „Bucuria și mulțumirea inimii pe care mi-o varsă din belșug Preasfințele Inimi a lui Isus și a Mariei”, scria el puțin înainte de moarte, fratelui său Pamfil, preot-călugăr în Louvain, „fac să mă cred mistonarul cel mai fericit din lume”.

Acest preot după inima lui Hristos, care plecase din patria sa cu o sănătate de fier, se stinse între scumpul săi leproși în ziua de 15 Aprilie 1889, în anul al cincizecilea al vieții sale, ros de cele mai înfloritoare chinuri trupului, cu trupul aproape putred, căci lepra nu-l crușase nici pe el, dar dupăcum au spus tovarășii săi de apostolie, foarte fericit că-și putuse împlini datorința până'n capet.

Osemintele sale binecuvântate fură aduse cu multă pompă și cu multă evlavie, în țara sa natală, la începutul lunii Mai 1936, pe un vas de război. Ele fură întâmpinate cu cinstea cuvenită, în portul Anvers, de Eminența Sa cardinalul Van Roey înconjurat de o mulțime de episcopi, preoți, călugări și credincioși. În fața lor merse să se incline regele Leopold înconjurat de sfetnicii săi, iar prim-ministrul țării șiu să-le aducă închinarea statului. Armata încă șiu morție să dea onorariile, regimentul din Anvers în flintă de sărbătoare prezentând armele, ca la trecerea osemintelor unui cap încoronat.

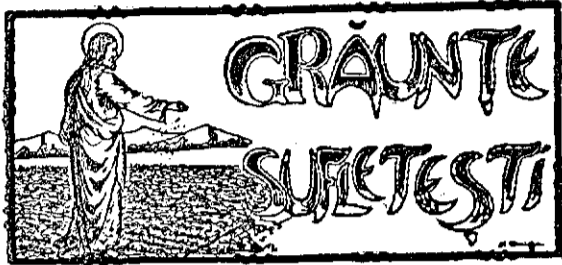
Și acum osemintele Părintelui Damian se odihnesc în pământul strămoșilor săi. Procesul de beatificare este în curs și nădăjduim a-l vedea încurând trecut, de către Preafericitul Părinte Papa, în calendarul sfinților.

Am scris aceste șire cu gândul de a slăvi amintirea aceluia care n'a crușat nici o jertfă când a fost vorba de a face bine deaproapei, dar și cu gândul de a arăta cetitorilor noștri,

În cea mai mare parte țărani, de ce putere de jertfă a fost capabil și la ce slavă neperitoare a putut ajunge un fiu de țărani, crescut în școala Bisericii.

Viața Părintelui Damian, înclinată întru toate lui Dumnezeu, ne dă să înțelegem odată mai mult, că superioritatea omului nu se măsoară după rangurile și bogățiile pe care le dă lumea, ci după jertfele de care este capabil.

Ioan Vultur

Harul ajutător

„Celce va bea din apa, pe care-i voi da-o eu, se va face întru el izvor de apă curgătoare întru viața de veci” (Ioan 4, 14).

Prin cuvintele acestea Domnul nostru Isus Christos a înțeles harul dumnezeesc, pe care el îl revărsă în sufletele noastre prin mijlocirea Spiritului Sfânt.

Ce numim noi har dumnezeesc?

Har se numește o binefacere, pe care o dăm cuiva fără de a fi datori să i-o dăm. Astfel ni-a dat nouă Dumnezeu de pildă sănătatea, averea, frumusețea, mintea și alte multe haruri trupești, fără de a fi fost dator să ni-le dea. Harul sufletească cel mai însemnat pe care ni-l dă Dumnezeu este iertarea păcatelor. Harurile sufletești ni le-a câștigat Domnul nostru Isus Christos prin suferințele sale de pe lemnul crucii. Fără de aceste haruri nu putem câștiga fericirea cerească, de aceea se spune în sf. Scriptură: »De nu se va naște cineva din apă și din spirit, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumnezeu» (Ioan 3, 5).

Puterile firești ale omului nu sunt de ajuns pentru a câștiga fericirea veșnică. Precum ochiul omenesc nu poate să vadă obiectele îndepărtate fără de ajutorul ocheanului și precum brațul omului nu este în stare să ridice buștenii cei grei fără de ajutorul unui par — întocmai așa are nevoie și mintea și voința noastră de un ajutor supranatural (mai presus de fire), pentru a-și putea câștiga fericirea de veci.

Acest har ajutător ne luminează mintea, ca să putem cunoaște binele pe care trebuie să-l facem și ne întărește voința ca să putem face acel bine și să putem încunjuța păcatul.

Și mai bine vom înțelege, ce este acest har pe care ni-l revărsă Dumnezeu în sufletele noastre, dacă ne vom gândi la apostoli. Ei erau, îndată după învierea Domnului, »nepricepuți și zăbavnici cu inima ca să creadă toate câte au grăit prorociei» dupăcum însuși Domnul îi numește la Luca 24, 25; după venirea Spiritului Sfânt însă, care s'a revărsat asupra lor în formă de limbi de foc, ei au înțeles și priceput toate câte le-au spus prorociei și câte i-a învățat Isus. Înainte de aceea erau tricoși, doar se incuiaseră în casă de frica Iudeilor; îndată după coborrea Spiritului Sfânt însă erau nelufriciți și curajoși, ca niște lei. Iată, ce mare schimbare a fost în stare să producă în ei acest har!

Fără de harul lui Dumnezeu nu putem face nici o singură lucrare care să ne câștige mântuirea.

Asemenea suntem noi oamenii, după căderea în păcat a lui Adam, unui bolnav, care nu se poate ridica din pat fără de ajutorul altuia. Precum trupul singur nu este în stare să facă nimica fără de ajutorul sufletului, întocmai așa nu este în stare să facă nimica nici sufletul fără de ajutorul lui Dumnezeu. Precum nu produce nimica pământul fără de ploaie, oricât de bun și de gunoier ar fi — întocmai așa nu poate produce nimic vrednic de a fi răsplătit cu mântuirea de veci nici

sufletul nostru, fără de ajutorul lui Dumnezeu. Cu ajutorul Spiritului Sfânt în schimb suntem în stare să săvârșim și cele mai grele lucrări. De aceea zice și apostol Pavel: »Toate pot să le fac întru cel ce mă îmbracă cu putere» (Filipeni 4, 13). Ori doară apostolii, cari erau niște pescari simpli, aveau puterea de lipsă de a cuceri lumea întreagă? David, un simplu păstor, ar fi putut deveni mai marele vistiernic al faraonului? Cu ajutorul Spiritului Sfânt însă, iată, că toți aceștia au făcut adevărate minuni!

Cum lucrează Spiritul Sfânt în sufletele noastre?

Prin tot felul de mijloace. Pe sf. Antoniu Pustnicul, care a murit la anul 356, l-a întors printr'o predică despre tânărul cel bogat, pe care a ascultat-o numai apă din întâmplare. Sf. Ignățiu de Loyola, care a fost ofițer și tare se legă de lume, s'a călugărit citind sf. Scriptură și viețile sfinților. Fiul cel răătăcit s'a întors dela păcatele sale ajungând la necaz și la foame. Sf. Francisc de Assisi, mort la 1226, a devenit mare creștin și și mai mare sfânt pe patul de boală. Sf. Francisc Borgia, mort la 1572, s'a întors dela păcatele sale și s'a călugărit văzând cadavrul intrat în descompunere al reginei Isabella de Spania.

Baronul Ioan Ekersdorf din Austria a devenit catolic printr'o împrejurare foarte ciudată. El se afla adevărat tocmai în orașul Glasgow din Anglia, când i-s'a tăiat capul părintelui Ogilvie pentru convingerile sale religioase. Acest martir s'a purtat în fața morții foarte curajos, iar în clipita când s'a predat călăului și a aruncat rozarul între public, căzând acest rozar din întâmplare tocmai pe pieptul baronului Ioan Echersdorf, care era protestant. Când a văzut însă acesta, cum alergau catolicii cari erau de față ca să poată pune mâna pe rozarul martirului, a început să recunoască și el marea putere a credinței catolice, și-a părăsit deci credința protestantă și s'a făcut catolic.

Foia „UNIRII POPORULUI”

Din străini

O, rândunică dragă, tu vei porni, curând
Spre plaiurile-acele așa de încântătoare,
In cari răsună doina duioasă-alinătoare
De suferințe, doruri — curată ca un gând...

Tu vei vedea iar munții, semeți străjeri în zare,
Pădurile de taină și cânt înfiorate,
Câmpiile nverzite, livezile bogate
Și turmele pe șesuri, pe dealuri, pe răzoare.

Vei desluși sub cerul ce-i mai aproape poate,
Frumoasa unduire — în pulberea luminii —
A holdelor, nădejdea de mâine a mulțimii,
In țara cea mai mândră, mai scumpă dintre toate.

Când tainic inserarea va cobori din ceruri,
Pe văl, pe munți, pe dealuri, pe întinsele câmpii,
Simți-vei cald fiorul divinei poezii,
Ce înfrățește cerul, cu-acele dragi meleaguri...

II.

Cernită cântăreață rânduiește-ți zborul
Spre satul de pe Mureș, pierdut între arini,
Nemângâiatei mele măicuțe să-i alini,
Cu cântul tău durerea și zburciumul și dorul...

Să nu pleci dela casa copilăriei mele,
De vei vedea, că ochii măicuței cei căprui
Ți-or povesti durerea nespusă nimănui,
Cu lacrimi calde — ochii bătuți de zile grele.

Ascultă-l povestirea durerii ce-o apasă,
De ani, de când eu drumul străinătății-l bat,
In căutarea unui destin sfânt, luminat,
Cu inimă rănită de dorul ei, de casă.

Să-i spui ca să m'aștepte când nucii din grădină,
Și-or scutura podoaba de frunze ngălbenite,
Când căduri de cocoare în zărilor cernite
Și-or pierde urma 'n dorul de soare și lumină.

Tu pleacă — apoi spre cuibul ce tainic te recheamă
Lăsând-o cu durerea și dorul ei pustiu
Va liniști-o gândul întoarcerii — eu știu —
Pe scumpa, buna, sfânta, îmbătrânita mamă...

Roma, Martie 1939.

Traian Râmleanu

In gazdă la Nana Iova

Nana Iova

Am spus, că Nana Iova era o femeie voinică, cât un munte. Avea niște mâini cât căprioari, că ar fi rupt stâlpul porții, dac'ar fi fost silită s'o facă. Și cu toată aceasta gramadă de oase și carne, era iute ca piperul. Se învățea după treburi și nu-i pregeta să mulgă vacile, să învărtă carul, să ne fie tuturor în picioare, să ne vadă pe toți mulțumiți și împăcați. Căci Nana Iova, fie-i țărâna ușoară, pe cât era de voinică la trup pe atât era de bună și miloasă la suflet. Fire deschisă, veselă, gata de glumă ori când, sta d. vorbă, ascultându-ne plângerile și împăcând lipsurile, cari erau multe și feliurite.

Ne iubea pe toți la fel și ne ajuta deopo-

trivă ca pe copiii ei. Mâna ei era gata ori când de-a se deschide pentru a face binele. Bani împrumut, codrii de pâine, brăzi de mămăligă, nițele cu lapte, castraveți murați, varză, sare, piper, paprică, linguri de untură, mâini de făină, dacă nu în fiecare zi, a doua, a treia zi trebuia să dea, căci prea i-se obicnuise mâna și sufletul cu datul.

Pe când alte gazde se îndulceau ele dela dieci, mai pișcându-le din mâncare, la Nana Iova era întors: diecii îi ciuguleau din masă și din cămară.

Mai râvnea și Nana Iova — când și când — la mâncarea câte unui diac, căci multe feliurite de mâncări căpătau de pe-acasă și pofta femeilor era și pe-atunci cu toane. Dar nu s'ar fi putut ține pentru ce-i în lume, fără de-a cere. Iar pe-atru ceeace lua, plătea, sub altă formă, îndoit și întreit. De aceea ne întreceam s'o îmbiem cu ceeace ne sosea de-acasă și eram mândri și mulțumiți, când ne gusta din mâncări. Nana Iova nici când nu ne hulea bucatele, oricât de modeste erau ci ni le lăuda și când le dădea afară de pe vârful limbei.

— „Mie nu mi e ertat să mănânc orice” — îi era vorba. „Sufer cu stomacul. Cum n'au mâncat — că-s tare bune”. Nana Iova avea puțină știință de carte, cu toate că în ungherele casei erau numai hârtii și cărți, dar cunoștea firea oamenilor din ochi. La dânsa, în gazdă, nu s'au merit dieci cu apucături rele, ci numai de acele, cari învățau bine, iar drăsoveniile le făceau,

Fata unui bancher evreu din Varșovia, capitala Poloniei, s'a încreștinat și călugărit citind cartea lui Marowski: »Seri pe lacul Genevei«. Astăzi ea este călugăriță franciscană la Roma, într'o mănăstire din Via Machiavelli.

Fostul mare necredincios francmason ungur Maximilian M. Faragó a devenit tot pe atât de mare creștin catolic în urma grozavelor suferințe îndurate în temnița din Budapesta din strada Markó, unde în 1919, pe vremea bolșevismului unguresc sufereau 1200 robi politici în loc de 300, pentru câți a fost zidită. El s'a gândit la suferințele marelui Napoleon, de pe vremea când a fost închis pe insula sf. Elena, și la pilda marelui cugetător englez Carilile, care și el a fost necredincios la începutul vieții sale, dar pe urmă s'a întors.

Un tânăr student din Maroco (Africa) studiind în 1925 la universitatea din Paris, a cercetat viața unui mohamedan mort în faimă de sfânt. În aceste cercetări ale sale el a făcut cunoștință și cu morala catolică. Și atât de mult i-a plăcut această învățătură, încât tot mai mult s'a cufundat în studiul aceleia, până ce a devenit catolic și chiar călugăr, iar în 1935 a fost hirotonit întru preot de cardinalul Liénart.

O învățătoare protestantă din Norvegia a călătorit în Italia, ca să vadă minunățiile artistice ale acestei țări minunate. În ușa bisericii din Florența o femeie bătrână i-a pus în mână o iconiță a sfintei Tereza de Pruncul Isus, pe dosul căreia erau tipărite câteva rugăciuni scurte. Mai întâi a respins iconița, dar bătrâna sărutând iconița i-a dat-o din nou și încă într'un fel atât de rugător și de draguț, încât învățătoarea n'a mai respins-o. Mergând acasă la hotel, a privit mai multă vreme această iconiță și mai pe urmă s'a văzut îndemnată a citi cartea scrisă de sfânta Tereza: »Istoria unui suflet«, tradusă și în românește de ficiertatul canonic dela Blaj Dr. I. Coltor, și această carte a făcut-o catolică.

Oare tu, drag cetitor, avut-ai astfel de prilejuri, de a putea face pocăință, și anume de câte ori? Iar dacă ai avut, pocăitu-te-ai?

Părintele Iuliu

Pilde pentru viață

Un martir de 18 ani

Siglele călăului Calles arestară într'o bună zi un tânăr de 18 ani dintr'o comună din Mexico, forțându-l să strige: »Jos cu Hristos!». Tânărul însă le zise: »Sunt catolic și nu voi scoate nici odată din gura mea o blasfemie așa de mare și grea«. Furiș, călăii îi legară cu un ștreang de automobilul lor și-l tirară până în fața casei părinților săi. Deși avea picioarele rănite și pline de sânge, tânărul nu se plângea. Călăii îi forțară din nou să strige: »Trăiască Calles! Jos Hristos!». Dar tânărul le răspunse iarăși: »Sunt catolic! Trăiască Hristos-Rege!». Călăii, infuriși peste măsură, începură să-l încreșteze cu baloneta, pentru a-l sili să se lepede de credință. O femeie din vecini, care văzu aceste cruzimi, alergă numai decât la mama tânărului și-i zise: »Ieși în drum de vezi cum îți omoară, băleț! Pentru a-l sili să se lepede de Hristos și Biserica sa«. Mama tânărului ieși îngrozită în stradă și-i văzu copilul plin de sânge, dar deși se cutremură de durere, îi zise tânărului: »Chiar dacă te omoară, nu te lăpăda de credința ta! Credința ta e mai mult decât viața ta! Trăiască Hristos-Regele!».

»Trăiască Hristos-Rege! El să domnească! El să poruncească!«, răspunse tânărul și apoi trecu în viața de veac spre a-și lua cununa martirilor.

Un tânăr curajos

În 1895 se afla într'o școală militară austriacă un tânăr de 14 ani care se pregătea spre a deveni un ofițer ales fiind din familie bună catolică, acest tânăr continuă să ducă și în școală aceeași viață adânc religioasă. Într'o bună zi, însă, niște camarazi, cari nu l'au văzut suferi religiozitatea și mai ales viața sa cura-

tă, încercară să-l facă să păcătuiească, să-l arunce în păcatul necurăției. Tânărul însă se împotrivi din toate puterile și, pentru a se apăra mai bine, când n'a mai avut încotro, și-a scos cuțitașul din buzunar și s'a apărat încreștind pe răuvoitorii săi. A fost dus înaintea superiorilor și acuzat de încercare de rănire grea. Superiorii săi nu numai că l-au achitat ci l-au adus laude în fața întregii școli, iar păritorii fură aspru pedepsiți.

(I. V.)

Pelerinajul dela Mănăstirea Prislop

În fiecare primăvară, în prima Duminică după 8 Maiu — pomenirea sf. Apostol și Evanghelist Ioan — aleargă creștini mulți la Mănăstirea Prislop, loc de Pelerinaj și rugăciune, pus sub ocrotirea Preacuratei Fecioare Maria.

Anul acesta prima Duminică după sf. Ioan cade pe data de 14 Maiu. În această Duminică deci se va face obișnuitul pelerinaj la icoana făcătoarei de minuni a Preacuratei Fecioare, care se păstrează în Mănăstirea Prislopului. La acest pelerinaj va lua parte și Preasfinția Sa Dr. Ioan Balan, Episcopul Lugojului, împreună cu Preanoratul Vicar foraneu al Hațegului și cu onorații preoți din comunele învecinate.

Bunii crepincioși — dornici de a se apropia tot mai mult de Dumnezeu, prin rugăciune, prin curățirea sufletului de păcate și prin împărtășirea cu sf. Cuminecătură, — după bine știm că acest pelerinaj îl fac spre mărirea lui Dumnezeu și în cinstea Maicii Domnului, de bună-seamă nu vor lipsi dela acest pelerinaj nici de data asta, căci acolo mai mult ca ori unde — atât împrejurimile foarte frumoase cât și bătrâna Mănăstire Prislop, te fac să te gândești mai mult la Dumnezeu și să fi mai bun creștin, după dorința lui Hristos.

Din Blaj. Duminică, 30 Aprilie, Reuniunea Mariană a elevilor dela Liceul de băieți »St. Vasile«, a aranjat o drăguță searbă religioasă în sala Palatului Cultural. A fost un program frumos, din poezii și cântece religioase, după care a urmat o plesă de teatru, jucată cât se poate de bine.

să le țină de urât. Când era silită să ne certe, se făcea a ridica lemnul de jos, sau arunca cu el, în altă parte, iar din gură ne blagoslovea, cu tei dădea prin gând.

— »Măncăvar purecii, blăstămașilor. N'ați ajunge luna cu mâna și soarele cu picioarele«. Asta-i era înjurătura de toate zilele. Doar uneori îi era ocară mai cu draci, mai pipărată. Atunci o cunoșteam de pe pași. Călca iute și îndesat, iar noi, umpleam »Sub Hurubii«, ca puii de potârniche. Dar n'o ținea mult supărarea. Tot dânsa ne strângea de prin vecini, să ne vedem de carte.

Odată m'a pus să-i păzesc o tocană de carne de oaie pe foc, să nu sece prea tare. Vorba era, că gusta din ea, care cum s'apropia cu treabă și fără treabă, la vatră. Și secau tocăniile văzând cu ochii. Și-acuma i-a secat, dar cel puțin a ajuns numai într'o gură și nu în zece, ca alteori.

— »Unde-i carnea, Urlă?« Acesta-mi era numele de student la Blaj: Urlă. Pentru că eram din Orlat și Baciul Vasile îi zicea Urlat, m'au botezat: Urlă.

— »A secat, Nană Iovă«.

— »A secat?... I-an arată-ți dinții!«

Și eu am fugit și-am făcut tot eu pe supăratul. Alteori când i se părea Nanei Iova că nu spun adevărul, îmi zicea: »adă-ți aici nasul, să vedem dacă e cu minciună sau fără minciună. Și pune-a degutul ei arătător, mare și gros pe nasuțul meu numai cât un negel, zicând: »dacă ne îndoaie nasul, îi e minciună; dacă nu se în-

doaie, e fără minciună«. Eu îmi strângeam toate puterile, să-l țin țepăn, — fără minciună, — dar Nanei Iova îi ieșea totdeauna cu minciună. Așa ne prindea Nana Iova când îi dijmuiam cartofii din pivniță, dovleci de pe sub strășini, merele din pod și mai cu seamă onăle din cuibare, pe cari găina nu putea să-și scrie numele.

Dacă'ar fi vrut, ne ar fi putut prinde în orice timp, căci le făceam prea copilărește, dar închidea ochii, se făcea, că nu ne vede, știind bine, că numai lipsa ne împinge să le facem. După vacanțe, până ce țineau proviziile, putea Nana Iova să-și lase toate bunătățile descuiate, nime nu se atingea de ele. Dar cum începeau desagiile a se desumfla și lăzile a se goli, aveau oaspeți nepoftiți și proviziile Nanei Iova. Căci, — gândiți vă, — zece, douăsprezece guri, cu masa de-acasă, dela depărtări de zeci și sute de kilometri, pe vremea când »carăle pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire«, și nici decum trenurile, autobuzele și automobilele, ca'n zilele de azi.

Lunea era ziua când dam hainele la spălat. Le primea Nana Iova în persoană. Dânsa scutura orice petec și se uita cu grije, nu cumva, careva, să fi adus vre-o prăsilă, în ele. Într'o iarnă, la un Crăciun, mi-a cumpărat mama o flanelă, s'o port pe sub cămașă. Și-am purtat-o până către Paști, fără s'o schimb vre-odată. Când am lăpădat-o de pe mine, o țarau găngăniile prin casă. Nana Iova s'a făcut foc de mânie. Ne-a jurat pe toți, că nu vom spune nimău, nici în Blaj, nici acasă. În ziua aceea s'a pornit o mare

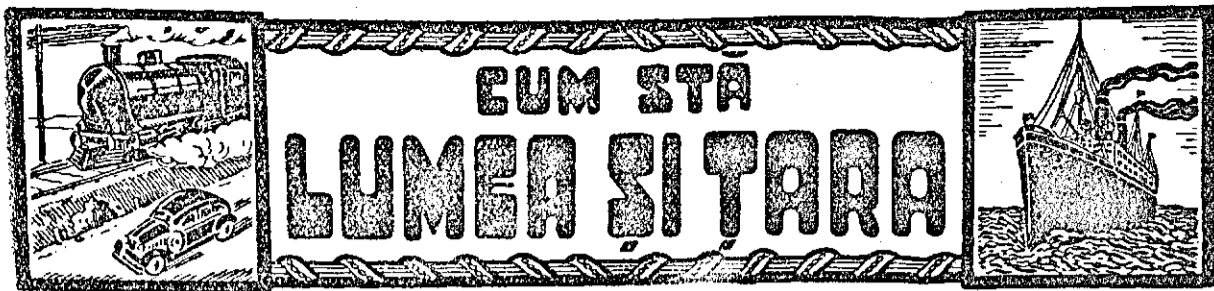
curățenie în casă: s'au spălat toate cu leșie, iar pe noi, pe dieci ne-a uns și cu gaz. Acum se fereau toți de mine, ca de un ciumat. Dar nu le-a ajutat Dumnezeu. N'au trecut două, trei, săptămâni și vre-o patru dintre ei s'au umplut, stup, de râie. Las' dacă nu le-am răsplătit eu cu vârf și îndesat.

Sâmbăta seara se primeneau paturile, iar noi schimburile: cămașa și izmenele. Uneori făceam și baie: ne spălam într'un ciubăr, zece, doisprezece inși în aceeaș apă. Și asta era mult, căci apa era scumpă în Blaj. Cea de beut se aducea de departe, din piață, din fața dușghianeii lui Berliș. Fiecare om își ducea scocul cu el și se aștepta la rând ceasuri întregi. Apa de spălat se scotea cu cărligul, din fântâna de lângă Vincilăr, potcovarul cel cu două fete frumoase.

Duminica dimineața, înainte de-a pleca la sfânta biserică, trebuia să ne arătăm, noi cei mici, Nanei Iova, să vadă, dacă suntem tunși până la piele, spălați în urechi și pe gât și dacă am văcsuit bocancii. Cine era în rând, era laudat, cine nu, era reținut să se mai spele odată, când îi mai ajuta și Nana Iova, de-i cântau urechile de frecuşul cu săpun de haine.

Petrea Dascălul

Cine vrea să știe cum stă lumea și țara, acela să citească gazeta »UNIREA POPORULUI«.

Vizita dlui ministru Gafencu la Londra, Paris și Roma — Noua lege a viilor — Ce se petrece în țările vecine — Cuvântarea dlui Hitler n'a schimbat cu nimica situația

Călătoria dlui Gafencu în străinătate

Călătoria ministrului de externe al țării noastre încă nu s'a terminat. Din Anglia, unde a avut însemnate întrevederi cu conducătorii poporului englez, dl Grigorie Gafencu a plecat în Franța. Aici de-a-a avut mai multe întrevederi cu miniștrii Franței și cu miniștrii reprezentanți al țărilor balcanice.

Dela Paris dl Gr. Gafencu a plecat la Roma, în Italia, unde va avea o întrevedere cu ministrul de extern al Italiei, contele Ciano.

Ce cuprinde nouă lege a viilor

Unul din veniturile însemnate ale țării este și venitul după vii. Deoarece în regiunile de șes ale țării sunt încă multe vii cu vișă slabă nealtită, care dă un vin slab, ministerul agriculturii a hotărât să scoată toate aceste vii. Proprietarii de vii, cu astfel de vișe, vor primi o răscumpărare de 3000 lei la hectar.

Deasemenea s'a hotărât să se vină în ajutorul proprietarilor de vii cu împrumuturi de bani.

Pentru a putea duce la îndeplinire aceste gânduri, ministerul a hotărât să pună niște impozite speciale pe vii.

Răscumpărări pentru vișă nenobilă nu vor primi decât proprietarii, cari au făcut declarațiile prescrise de lege și cari au avut via plantată cu aceasta vișă înainte de 27 Martie 1936, când a spărut noua lege a viticulturii.

Acela care nu-și vor scoate această vișă vor plăti un impozit de trei ori mai mare ca până acum.

Ce se petrece în Jugoslavia

De multă vreme Sârbii și Croașii nu se prea înțelegeau. În anii trecuți au fost chiar și bătăli între deputații sârbi și croași din parlamentul dela Belgrad.

În noile alegeri făcute acum câteva luni, Croașii au câștigat un mare număr de deputați. Noul guvern condus de Svetkovici s'a hotărât să facă împăcarea între Sârbi și Croași. De mai multe săptămâni au și fost consfătuiri între șeful guvernului și dr. Macek șeful partidului croat.

Ultimele știri spun că s'a și ajuns la o înțelegere și că în curând șeful partidului va pleca la Belgrad, unde va fi primit în audiență de regentul țării, principele Paul. Dacă într'adevăr se va face înțelegerea, atunci se va forma un nou guvern.

Cuvântarea d-lui Hitler

Vineri, 28 Aprilie, dl Hitler a rostit o lungă cuvântare, în fața Parlamentului poporului german. Cuvântarea aceasta a fost și un răspuns la telegrama cu propuneri de pace, pe care l-a trimis-o dl Roosevelt, președintele Statelor Unite ale Americii.

În vremurile acestea de neliniște și teamă de război, răspunsul conducătorului poporului german a fost ascultat până în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii.

La începutul cuvântării dl Hitler și-a arătat d'n nou credința în pace și mulțumirea că a putut să ridice poporul german.

Despre politica care a dus-o până acum, spune că Germania n'a încălcat și nu va încălca drepturile vreunul popor.

Dela Franța nu are nimic de cerut și vrea să trăiască în pace cu ea. Spune apoi, că ultimele cuceriri pe cari le-a făcut, au fost vechi ființuri germane locuite de un popor german și cari i-au fost pe nedrept luate. La fel vorbește și despre cucerirea Cehoslovaciei, care, zice dl Hitler, a fost înflințată în anul 1918, numai pentru a fi un ghimpe în trupul poporului german.

Despre legăturile cu Anglia, spune că o prietenie trainică între poporul englez și german, nu poate fi decât atunci, când vor fi recunoscute și interesele Germaniei. Dela Anglia, Germania nu cere decât coloniile, cari i-au fost luate. Tot în aceasta cuvântare rupe înțelegerea pe care a avut-o cu Anglia, prin care se asigura înălțătatea pe mare. La fel rupe și înțelegerea făcută cu Polonia, prin care cele două țări își garantau că nu se vor ataca una pe alta.

Mărul de ceartă dintre Germania și Polonia este acum orașul și ținutul german Danzig. Dl Hitler cere ca acest oraș să-i fie înapoiat Germaniei. Mai cere apoi un drum peste fășia de pământ care desparte Germania în două și prin care să poată face legătură cu Prusia răsăriteană. În schimbul acestor două lucruri, dl Hitler recunoaște toate drepturile economice ale Poloniei la Danzig. Asigură apoi Poloniei un alt port la mare și recunoaște ca definitive granițele polono-germane de azi.

Răspunzând apoi la telegrama dlui Roosevelt, spune că înarmările de azi vor duce la sărăcia și ruina lumii. Germania încă după război a dat pilda unei dezarmări generale și nu s'a înarmat decât atunci când toate propunerile ei de dezarmare n'au fost luate în seamă de celelalte țări.

Aceasta cuvântare a avut un mare răsunet în toate țările.

În Italia și Germania propunerile pe cari le-a făcut dl Hitler sunt socotite ca având o mare valoare pentru pacea lumii.

La Londra și Paris se vede că acest discurs nu închide calea negocierilor și a înțelgerilor.

În general cuvântarea dlui Hitler nu a înrăutățit cu nimica situația politică, dar nici nu a îmbunătățit-o. Arată însă că Germania este gata să stea de vorbă.

România și Bulgaria

Cu vecinii noștri dela miazăzi, cu Bulgaria, noi am vrut întotdeauna să trăim în pace. Dela ei noi nu cerem nimica și nu i-am vătămat cu nimic. În repetate rânduri țara noastră a spus că peste Dunăre ca și în altă parte noi urmărim o politică de pace. Totuși în vremea din urmă de peste Dunăre s'au auzit mereu glasuri cari cereau anumite ființuri din pământul țării noastre.

Hotărârea României este neclintită în această chestiune. Din hotărele ei de azi ea nu dă nici o palmă nimănu. Așa a declarat și dl Armand Călinescu și așa vrea țara noastră.

Mișcările revizioniste ale vecinilor noștri de peste Dunăre numai turbură legăturile dintre România și Bulgaria. Ele nu aduc nici un folos nimănu.

Anglia nu recunoaște alipirea Cehiei și Moraviei la Germania

Dela început Anglia și Franța au fost împotriva alipirii Cehoslovaciei la Germania. În vremea din urmă s'a crezut însă că Anglia își va schimba puțin politica și va recunoaște și aceasta alipire.

Această bănuială era întărită și de faptul că ministrul Angliei la Berlin care a fost chemat la Londra după alipirea Cehoslovaciei, acum a'a reîntors iarăși în Germania.

Dl Chamberlain a împrăștiat toate aceste bănuile, spunând în parlamentul englez, că Anglia nu recunoaște alipirea la Germania și nici ocuparea Albaniei.

Luptele din China

Se vorbește cam rar acum de luptele de acolo. Războiul ce stă să izbucneasca a acoperit aproape cu totul valetul luptelor dintre Japonezi și Chinezii.

În săptămâna trecută trupele chineze au deslănțuit un puternic atac în provincia Kiangsi, reușind chiar să spargă frontul japonez la apus de orașul Nanchiang.

Președintele Roosevelt va răspunde cancelarului Hitler

La telegrama pe care i-a adresat-o președintele Roosevelt, dl Hitler a răspuns în fața parlamentului și la radio, așa că a putut fi ascultat de lumea întreagă.

Se spune că în curând îl va răspunde președintele Roosevelt al Americii. Discursul va fi rostit tot la radio, ca să poată fi auzit în toată lumea.

Până acum se poartă încă numai un război de vorbe.

Miniștrii Ungariei la Berlin

Vinerea trecută, contele Tesky, prim-ministrul Ungariei, însoțit de contele Csaky, ministrul afacerilor străine, a plecat la Berlin. Cel doi miniștrii unguri au fost însoții de mai mulți înalți funcționari. Ei au rămas în Germania până la 2 Mai.

Serviciu militar obligatoriu și în Anglia

Pentru Anglia introducerea serviciului militar obligatoriu a însemnat mult. A fost un lucru pe care poporul englez l-a primit cu greu. Întâmplările din urmă au făcut însă ca și Anglia să se hotărească să introducă serviciul militar obligatoriu.

În săptămâna trecută parlamentul englez a și votat această lege.

Jugoslavia rămâne alături de înțelegerea Balcanică

Deși se pare că în vremea din urmă Jugoslavia și-a cam schimbat politica și s'a îndreptat spre Germania, totuși ea n'a ieșit din înțelegerea Balcanică, adică din înțelegerea de sprijinire și pace pe care a făcut-o cu România, Grecia și Turcia. În Serbia se vorbește mult de legăturile de strânsă prietenie, cari sunt între țările înțelegerii Balcanice și mai ales de legăturile dintre Jugoslavia și România.

Omenirea se îndreaptă spre un viitor de pace

Așa crede d-l Metaxas prim-ministrul Greciei. La o întrunire ținută în săptămâna trecută, d-sa a spus că azi omenirea se îndreaptă spre un viitor de pace și înțelegere. Dacă însă lucrurile se vor petrece altcum decât le arată semnele, atunci Grecia va fi gata să se apere.

Ungaria vrea să trăiască o viață de pace și muncă

Pare că nu ne vine să credem când o auzim vorbind atât de mîeros și pașnic. Prea a fost războinică în vremea din urmă și prea mult și purtat jalea după provinciile pierdute pe la toate guvernele țărilor străine, ca să credem dintr'odată așa de pașnică.

Așa a vorbit însă mai în zilele trecute dl János ministrul ținuturilor alpine la Ungaria.

Cu ocazia turburărilor dela graniță slovacă, d-sa a spus că Ungaria vrea să trăiască lângă Dunăre, viață de pace și muncă.

Pregătiri pentru marea paradă a victoriei în Spania

Acesta este sfârșitul tristului război care a înșăgerat atîta amar de vreme Spania, o mare paradă a naționalităților învingătoare, care se va desfășura la Madrid în capitala țării, în 15 Mai.

De pe acuma se fac pregătiri pentru aceasta mare paradă, la care vor lua parte cam 140 mil de oameni.

Delegația economică engleză a venit în țară

Luni, 24 Aprilie a sosit în țară delegația economică engleză, care urmărește să găsească mijloacele de mîrire a schimburilor de bunuri dintre țara noastră și Anglia. În fruntea acestei delegații este dl Frederick Keith Ross.

Regele împăratul Victor Emanuel III al Italiei a vizitat expoziția României dela târgul din Milano

În săptămâna trecută, regele Victor Emanuel III al Italiei a vizitat expoziția românească dela Târgul din Milano. D-sa a rămas deosebit de încântat de cele văzute acolo.

Donațiuni pentru înzestrarea armatei

La Ministerul Inzestrării Armatei se primesc în ultima vreme însemnate donațiuni pentru fondul armamentului.

Aceste donațiuni arată o conștiință cetățenească vie și un patriotism curat, dovedind totodată, că în furtuna dintre neamuri România este pregătită.

S-au făcut următoarele donațiuni: Intreprinderile metalurgice Dumitru Voinea, București, Câmpul Moșilor, salariul pe o zi, al personalului, funcționari și lucrători, în valoare de 250 854 lei. Societatea Metrom, București, Calea Victoriei, Nr. 63, salariul pe o zi al personalului 200 000 lei. Asociația Funcționarilor din Buzău 20 000 lei. Dl Aurel S. Rogescu, comerciant, București, Calea Rahovei Nr. 3 25 000 lei. Isham Abdulalm, Miercurea Ciucului 1 000 lei. Corpul de funcționari ai celor 6 direcții care compun Subsecretariatul de Stat al Propagandei, adică Soc. de Radiofonie, Direcția Turismului, Direcția Propagandei, Dir. Presei, Direcția Cinematografică și Soc. Orient (Rador), salariul pe o zi. Aceste dăruiri la fondul armamentului național dovedesc, că țara este gata oricînd.

Biserica unită în slujba neamului

— Cum au introdus fiii bisericii noastre literele latine în locul celor cirilice —

Cît ce se deschiseră școalele Blajului, îndată se simți lipsa de cărți. Profesorii au fost învățați prin școalele mari ale Apusului, în limba latină, iar elevii încă ar fi trebuit să învețe în aceeași limbă, ceea ce era însă foarte greu, căci ar fi trebuit să treacă mult timp numai pentru învățarea limbii, afară de învățarea celorlalte cari trebuiau știute.

Greutatea era și acolo, că profesorii spuneau din cartea latinească în românește, iar elevii sau școlarii trebuiau să scrie cu slove cirilice. Ba de multe ori trebuiau să scrie și cuvintele latinești cu slove cirilice, căci acelea erau obișnuite pe atunci, și cu acelea învățaseră Românii să citească.

Alfabetul cirilic avea 36 de semne pentru tot atâtea sunete. Dar la multe semne răspundeau uneori numai un sunet, ca „ia, ea, lea”. Astfel, cuvintele latinești era foarte greu să le scrie cu slove cirilice.

Harnicii dascăli călugări se gândiră să învețe a scrie numai cu litere latinești, și chiar și românește să scrie tot cu litere latinești. Dar aici era altă greutate. Latiniile aveau numai 25 de litere în loc de 36, iar în limba română erau niște sunete pentru cari în alfabetul latin nu erau semne, ca de pildă pentru „ă, â, î, j, ș, ț, și altele. Cum era deci să le scrie aceasta? Se gândiră deci să nascocescă ei părălile și cărligile pe cari să le pună de asupra ori dedesubtul altor litere latinești, pentru a însemna sunetul mult ori șulerător, liber ori înecat.

În limba română erau apoi o mulțime de cuvinte slavonești, precum sunt și azi, ca: viădică, cădelniță, zăbavă, vecernie, utrenie, potâng, cujmă și altele. Se gîndeau deci bravii dascăli, cum le va sta acestor cuvinte scrise cu litere latine. Unii răspuseră însă: — Cum a stat până acum cuvintelor latinești din limba noastră, ca: limbă, credință, cruce, rugăciune, sărbătoare, dămîneacă, inger, lemn, pâne, mână, fașă, ochi, urechi, iarbă, pământ, grâu, și sutelor de alte asemenea cuvinte, scrise cu slove cirilice.

Se începu deci a scrie cu litere străbune latinești. La început însă nu toți învățații scriau la fel, ci era mare deosebire între cei din Blaj de pildă, și cei din Cluj ori din Târgu-Mureș. Tinerii cari învățau de prin școalele Iezuiților din Cluj, Brașov, Sibiu, Alba-Iulia, ori din ale Păriaștilor din Bistrița, nu se uneau în păreri cu acela cari veneau din Roma, Viena ori Lemberg. Și erau pe vremea episcopului Bob o mulțime de români învățați, cari ocupau diferite slujbe înalte prin Stat, dar sub nume străine, căci era o lege care suna astfel: — Românii, cari sunt învățați și au titlul de nobil, și cari împlinesc vre-o slujbă în Stat, să fie socotiți ca și cum s'ar ținea de naștinea în mijlocul căreia trăiesc (Unguri, Sași, Săcuri). Acesta era articolul de lege dela 1744.

Astfel, erau pe atunci români cu slujbe înalte ca: Ștefan Costea, comisar gubernial; secretarul său David Voinea; Mihail Oros, secretar gubernial; Iosif Meheșan, secretarul cancelariei Transilvane din Viena; Ioan Morariu din Sada, medic oculist; Samuil Crișan, profesor la colegiul unguresc reformat din Cluj; și o mulțime alții, atât prin slujbele civile, cât și militare; afară de pleiada de clerici și călugări, despre cari vom vorbi mai târziu.

Acela toți se apucară de lucru cu toată inima, știind că neamul românesc numai prin

cultură se va putea ferici; iar cultura numai cea din apus i se potrivește, și prin urmare numai prin literele latine străbune și-o poate însuși. Trebuiau deci mai întâi scoase din sânul naștinei slovele cirilice, cari făceau pe streinul să creadă pe Români un ram scăpătat de al vre-unul popor slav; apoi introduse literele latine, și poporului să i se facă cunoscută istoria sa și a strămoșilor Romani. Celelalte vor urma dela sine, când Românul va ști că el nu e nici ungar, nici Belgar, nici Slav, ci că e urmaș al nobilului popor Roman, care stăpînea odată întreagă lumea civilizată, și se va sili să fie și el cum au fost strămoșii săi.

Aceste gânduri frământau pe fiii învățați ai bisericii unite din Ardeal în acele vremuri, când prin Țările Românești mulți dintre cei cu carte grecească ar fi dorit să-i creadă lumea de „Greci”, și batjocoreau poporul român, precum îl batjocureau și Grecii Fanarioti, cari stăpîneau țările aproape de un veac.

Lucrul nu era tocmai ușor; dar dragostea de neam a fiilor bisericii noastre nu se temea de nici o piedecă. Românii nu puteau să se întronească și să hotărască împreună, cum să scrie de aci înainte, ci fiecare scria cum i se părea lui mai bine, mai cu seamă literele „ș, ț, â, ă”. Unii scriau „sh”, alții „sch”, în loc de „ș”. Unii „cz”, alții „Tz”, în loc de „ț”. Unii „ao” în loc de „ă”; alții „ou” și „ua” în loc de „â”. Era greu, dar harnicii și iubitorii de neam fiii ai bisericii unite scriau cu litere latine.

Ca să ne putem mai bine închipui greutatea începutului, las să urmeze scrierea lui Samuil Crișan, profesor la colegiul unguresc reformat din Cluj, apoi la cel din Târgu-Mureș tot reformat.

Acel bărbat luminat, căruia Ungurii îi ziceau „Köös” în loc de Crișan, în 1805 a scris o carte intitulată „Orthographia latino-valachica”. La sfârșitul cărții are o povestire sau „nvelă” cu titlu: „Lantrea de ante-a” (Lantrea de dinainte), scrisă cu litere latine, unde în prefață zice între altele (scriu ca el):

— *Romanel Vedlend quot de chiar, înalt și sulleget extralucesce acest nome, dopa ce l'am desbraccat d'in floccelle lui Cyrilla, și l'am imbraccat în vestmente romanesce; indegna-te a porta acest Nome spre addeverata ta lauda; deprende-te a orma passi ei acellul popor, în quot te lasa ale tale impregiorstari, quare p'rin facte-le sa-le neadjuns mirate, au umplut lume-a co acest în vecc nepresussit laudat Nome; deprende-te a questiga no nominal scutu-l carnel; ci și pre a anime-el pascere, de no mai mult, o ora ca se cetesce și Charticica acesta; iar no ca un judecatorio, ce mai virtuos qua un bene vollitorio a Romani-lor. Valetio: În Clus, Ann. 1805. di-a 26 a Iul Majo. S. Chr.*

(Cum scriem noi azi) — Românul Văzând că de împede, înalt și glogaș strălucite acest nume, după ce l-am desbrăcat din floccelle lui Ciril și l-am îmbrăcat în haine românești; indeamnă-te a purta acest nume spre adevărata ta laudă. Deprinde-te — întru cât te lasă împrejurările, a urma pașii aceluia popor (Roman), care prin fapte nu în deajuns admirate, a umplut lumea cu acest nume, care niciodată nu va fi cu prisosință lăudat. Deprinde-te a-ți câștiga nu numai scutul trupului, ci și nutremântul sufletului; dacă nu mai mult, un ceas, ca să citești cârticica aceasta; dar nu ca un judecător, ci mai văr-

tos ca un binevoitor al Românilor. Rămâi sănătos. Cluj la 26 Mai 1865. (Samuil Christianu).

Iată ce inimă românească avea acest fiu al bisericii noastre, profesor în colegiile reformate ungurești, care deși purta *cisme, atila cu bumbi mari și lucitori, pălărie cu pene de struț și sabie* — cum purtau nobilii pe atunci; — totuși nu-și uitase că e Român și urmaș al nobilului popor roman; și ar fi dorit — după cum zice, — să vadă limba română desbrăcată de „floacele” lui Cirilă, adică de alfabetul cirilic, și să o vadă îmbrăcată în hainele ei proprii, adică „romane”.

În numerii viitori vom cerceta și pe alți mari Români cu carte, adevărați apostoli ai redemptării neamului românesc, cu cari ne putem fâli, mai cu seamă noi, căci erau fii de al bisericii noastre. În schimb în sânul bisericii ortodoxe, nici în Transilvania, nici prin Moldova și Muntenia, pe atunci nu era nimeni care să fi nutrit astfel de gânduri și de sentimente, nici să îndrăznească a nădăjdi că vor convinge lumea că Românii sunt fiii Romei, și că ei sunt cei mai vechi locuitori pe aceste meleaguri, și că toate neamurile de azi ale Europei au aflat pe acest popor aici la poalele Carpaților, creștini, rugându-se lui Dumnezeu în limba latină, limba Romei, care era mama lui, atât ca popor, cât și ca religie.

N. Lupu

Munca în alte vremuri

Pe temelii solide ale lumii Române se ridică o lume nouă pe care cărturarii o numesc *Ev Mediu sau Vreme Mijlocie* între ceace a fost înainte de Hristos și vremurile pe cari le trăim noi. Vremea Mijlocie începe din anul în care împărăția Romană se destramă. Impărăția Romană începuse cu orașul Roma și în câteva sute de ani s'a întins pe toată lumea cunoscută pe atunci de Greci și de Romani. Avea cam 3 milioane jumătate kilometri pătrați. Era împărțită în 9 dieceze, 71 provincii și 200 teritorii. Stăpânirea Romană voia să se înfrâneze, dar nu mai putea, căci zi de zi pierdea din țărișoarele dela graniță, destrămandu-se ca o haină învechită arsă de soare și bătută de ploaie. Barbarii se apropie de Roma în dorința lor de a fi stăpâni pe aurul adunat acolo în cursul sutelor de ani. Ei își închipuiau Roma ca un oraș pardosit cu marmoră bătută în pietre scumpe, plin de cântece și jocuri. De aceea principii lor se simțeau onorați când primeau la depărtare de sute de kilometri un dar din partea împăratului roman.

Romanii își duceau viața mai mult la oraș, căci aci găseau piața unde să vândă și să cumpere mărfurile lucrute de sclavi de pe moșiile lor. Aci găseau arene, unde să privească lupta dintre gladiatori, iar mai târziu să-și potolească setea de sânge văzând creștinii sfâșiiați de lei. La oraș aveau teatre, temple, unde aduceau jertfe zeilor familiari. Aci aveau bănci unde schimbau banii și tot aci aveau și băile reci și calde pe cari le mai numeau și trene. Cu toate că populația stăpânirii ajunsese ca la 20 de milioane, totuși aristocrația, adică domni din naștere, și militarii stăpâneau. Robia trăiește încă mulți ani după nașterea Domnului, dar zi de zi chinurile și durerile se îndulcesc și pe neobservate nu prin lege ci prin obișnuința dragostei creștine se șterge de tot.

Domnii însă, stăpâni pe pământuri întinse, nu se bucură că dispăre robia și în locul ei întocmesc o nouă formă de robie, pe care o numesc „colonat”, o robie numită pe jumătate. În colonat, ea în robia de altădată, cădeau oamenii vsgabonzi, fără sat și fără țară, datorasi cari nu puteau să plătească impozitul și se legau prin contract și lege de o moșie. Libertate au. Plătesc o arendă anuală pentru pământul lucrat.

Din ceace le rămăneau puteau să-și cumpere ceva pentru ei. Puteau să se căsătorească dar numai cu femei de pe altă moșie. Aveau și puterea de a lăsa copiilor averea câștigată.

Legiurile bisericii opresc pe oameni de a se da robi iar pe cei din colonat li îngăduie a se căsătorii cu femei libere și chiar din rangul domnesc. Totuși o robie apare din nou, împotriva legiurilor bisericești, anume servia. Servii aveau obligația de a lucra o viață întreagă pe aceeaș moșie, fără libertatea de a pleca de pe acea moșie, iar domnul la rândul lui, pentru-ca să nu cadă sub blestemul bisericii, nu putea să-i dea o sarcină mai grea decât cea pe care au fixat-o în contract. Și în vremurile aceste barbarii aduc cu ei o nouă orânduire. Toți erau pastori, n'aveau proprietate decât turma de oi, caili ce trăgeau la căruța încărcată cu cele trebuitoare corpului. Pământul era al tuturor, de aceea când se amestecă cu servii de pe moșiile domnilor din Impărăție spun acestora legiurile și orânduiriile lor. Lumea săracilor scapă de perceptorul Roman și de săpânirea împăratului pe la anul 476, dar o răscoală și o disordine domnește în toate părțile iar avutul câștigat prin răpire nu mai este asigurat de nimeni. Cei mai tare lua totul celui mai slab. Foamea și bolile vin odată cu barbarii. Lumea părea că a ajuns la capăt, căci după vorba Papei Grigorie cel Mare în vremea sa în Italia mor peste 50 mii de țărani numai într'un singur an. Într'o zi vede pe ulițele Romei 80 de persoane trăgând de moarte. În Auvergne în anul 571 mor într'o singură zi în biserică 300 de persoane. Mare necaz era în vremea aceea. Între anii 552 și 570 după nașterea Domnului o ciumă seceră doi a treia din populația din vremea aceea. Și pe atunci cărturarii zic că în lume trăiau vreo treizeci de milioane de oameni.

Vina nu o poartă numai barbarii, ci toți aceia ce nu s'au gândit să înfrățească pe oameni în dragoste cum cum v'a face biserica creștină. Ea a mântuit în acele vremi lumea de primejdii și de peire. Călugării ei pătrund în taberile barbarilor și îi creștinează. Vagabondajul e oprit de legea creștină, iar răufăcătorii sunt scoși dintre oameni. La încrucișări de drumuri se zidesc adăposturi pentru călători, iar la strămtori călugării ocrotesc pe cei ce pier printre munții acoperiți de zăpadă. Spitale se ridică în târgurile mai mari, ca bolnavii să găsească leac de câte ori vin la oras ca să-și cumpere unelte. Pe unde trecea călugărul se schimba și lumea.

Ion Măgureanu

Către cetitori

Am trecut de mult de primul sfert al anului și foarte mulți dintre abonații noștri nu s'au gândit să ne trimită încă abonamentele cu cari ne datorează. Acuma când lumea s'a mai liniștit și lucrurile au intrat în fogașul lor vechiu, rugăm pe toți abonații să-și facă datorințele față de noi și să ne trimită abonamentele la timp.

Fiindcă sunt mulți abonați cu restanțe vechi, neplătite încă, și cum din cauza poștei nu le mai putem trimite provocări de plată, pe aceștia, dacă nu vor plăti abonamentele în cursul lunii viitoare, îi vom încunoștința la poșta gazetei de sumele ce ne datorează.

Rugăm încă odată pe cititori să-și facă datoria față de această gazetă românească și creștinească și să-și plătească abonamentele la timp.

Citiți și răspândiți

„UNIREA POPORULUI”

Blajul, capitală de județ. În legătură cu articolul nostru din numărul trecut al acestei gazete, mai avem de adăugat următoarele: 1. Articolul a fost scris de directorul gazetei, care a vorbit numai în numele său propriu, nu al altora. 2. Cu acele câteva șire nici prin gând nu ne-a trecut să supărăm pe cineva, ceace se poate constata și din conținutul atât de creștinesc al gazetei. 3. Noi ne-am arătat numai dorerea că Blaful vechiu, Blaful patriarhal, Blaful atât de liniștit de până acuma, Blaful conștient până acuma numai din preoți, profesori și elevi — pe care atât de minunat îl descrie neuitatul nostru fost director Al. Lupeanu-Melin în „Evocările sale, păr. Septimiu Popa în „Caravanele Ardealului”, distinșii noștri colaboratori Petru Dascălul și Dr. Nicolae Lupu în frumosașele și interesantele lor schițe, și atâția alți scriitori — nu mai este. Durererea și jalea noastră pentru aceasta este nespuse de mare, pentru că farmecul de până acuma al acestui oraș a trecut pentru totdeauna. Atâta am voit să spunem prin articolul nostru și nimeni nu ne poate lua în nume de rău aceste simțăminte ale noastre.

Lucruri bune în Spania. În Spania începe o viață nouă. După ani de război și stăpânire bolșevică poporul se îndreaptă tot mai mult spre biserică. Fiindcă de mai bine de trei ani, mulți soldați bolșevici nu erau căsătoriți decât civil, guvernul generalului Franco îl obligă ca în 2 luni să facă și căsătoria religioasă. Se crede că în urma acestei hotărâri la Madrid vor fi zilnic câte 650 căsătorii pe zi. Din cauza războiului însă numai în zece parohii se mai pot face cununii, așa preoții acelor parohii vor trebui să facă fiecare câte 65 cununii la zi.

Nouii hoși la Blaj. În numărul trecut al gazetei s'au amintit despre furturile întâmplate la Blaj, înainte de Paști. În săptămâna trecută s'au întâmplat, în orașul nostru, noui hoși. Miercuri noaptea spre Joi hoșii au pătruns în Internatul Liceului Comercial de băieți, de unde au furat mai multe haine și lucruri de ale elevilor. În urma cercetărilor făcute de poliție hoșii care a furat dela Internatul Liceului Comercial a fost prins la Cluj. El se numește Josef M. și este un vechiu spărgător, abia leșit din pușcărie.

Lupta unor locuitori cu un taur. În zilele trecute, unul din taurii comunei Hărlău, a rupt lanțurile cu care era legat în grajd și s'a năpustit cu furie în curtea primăriei, pusând în primejdie tot ce-l înconjură în cale. Inghijitorul V. Bucur a căutat să-l bage în grajd. A fost însă greu rănit de taurul înfuriat. În cele din urmă, primarul comunei, văzând că nu poate opri furia taurului, l-a împușcat.

1200 de oameni au fost îngropați de vii. O grozavă nenorocire s'a întâmplat în săptămâna trecută la o mină de cărbuni din Japonia. În urma unei explozii puternice au fost îngropați în galeriile minei 1200 de muncitori. În primele zile dela această nenorocire au putut fi scoși numai 60 de minei. De soartea celor rămași sub pământ nu se știe încă nimic.

Tălărie la drumul mare. Duminică trecută, s'a săvârșit o îndrăzneță tălărie, pe drumul dintre Tandilor și Sillistra. Douăzeci de hoși înarmați, au ieșit înaintea a două automobile cari mergeau către Sillistra. În mașini se aflau doi ing. Zamfirescu, general Fotesca și două doamne. Hoșii i-au jefărit de toți banii cari îi aveau la ei, și de alte lucruri de valoare, apoi s'au ascuns în pădure. Sărite de a se ascunde au avut însă grija să ține rele dela telefon.

Nuntă regească în Persia. Săptămăna trecută, întregă Persia a îmbrăcat haină strălucită și aleasă de rară sărbătoare. În capitala țării s'au desfășurat căsătoria principelui Mohamed Riz Pahlavi cu principesa Familiei a Egiptului. A fost una din cele mai strălucite nunți ale lumii răsăritene, așa cum numai în poveștile de demult se mai pomenește. Sărbările s'au încheiat marș, cu o mare paradă militară. După nuntă, mirilor li-s'a oferit un palat de marmoră, făcut anume pentru ei.

Groznică nenorocire pe Dunăre. În duminică trecută s'a întâmplat o mare nenorocire pe Dunăre. O barcă plină de călători, pe când trecea râul a fost luată de valuri și s'a răsturnat. Șapte dintre călătorii din ea s'au înecat. Călătorii cari se aflau în barcă veniau cu toții din o petrecere din satul de pe celalalt mal al Dunării. Acolo se vede că au gustat cam multă beaură și erau toți cu chef și vole de vorbă și galceavă. Pe la mijlocul apelor s'au luat la ceartă și n'au mai avut grija bărcii, care din cauza valurilor mari s'a răsturnat, înecându-se șapte călători. Celălți au scăpat înotând și cu ajutorul pescarilor.

O ceată de otrăvitori a omorât 75 de oameni În America, o bandă de otrăvitori a omorât 75 de oameni, numai pentru a încasa banii după asigurările făcute de cel rănit. Poliția americană a izbutit să pună mâna pe acești mari răufăcători, cari sunt cu toții alți vechi ucigași.

În Franța a murit femeia cu barbă. Nu de mult în ținutul Vosgiilor din Franța a murit doa Clementine Delait, cunoscută sub numele de femeia cu barbă. Cu toate că natura o înzestrase cu această podoabă bărbătească, doa Clementine nu s'a dus ca să se arate prin târguri, ci s'a măritat și și-a deteșit o cărciumă, pe care a condus-o ca un săvârșit bărbat vreme de 50 de ani. Cărciuma era întotdeauna plină, căci lumea venia din toate părțile ca s'o vadă pe crâșmăreasă. Doa Delait era foarte mândră de barba și mustățile sale și făcea negoș cu fotografiile sale. Tinerilor căsătorii le împărția aceste fotografii pe gratis.

Unul care a încercat să se omoare de o sută de ori. Acela care a încercat să-și curme în atâtea rânduri firul vieții este un slovac din Budapesta, anume Alexandru Novak. Tot ce a încercat el spre a se omorî el l-a folosit. Într-o zi s'a aruncat de pe un pod în Dunăre. În clipa când a sărit, pe sub pod trecea o barcă încărcată cu nisip, care l-a mântuit dela moarte. Altădată s'a așezat de-a curmezișul liniei ferate. Nici atunci nu l-a reușit să moară. A fost aruncat în lături de aruncătoarea de pietri a locomotivei. În urma numeroaselor sale încercări de a se omorî, el a ajuns cunoscut în lumea întreagă. Americanii l-au chemat la ei în țară ca să-l povestască și lor cum a încercat să se omoare. După ce a luptat de atâtea ori cu moartea, nefericitul om care este foarte sărac și foarte urit și-a putut afla și el un mijloc de trai.

Rugăciuni pentru pace în bisericile catolice. Acum când dela oameni se mai poate născuți așa de puțin din pace, rugăciunea rămâne ca un razim puternic pentru sufletul omenesc. Papa a și cerut printr-o scrisoare ca să se facă rugăciuni pentru pace în toate bisericile catolice. În scrisoarea sa Papa își arată dorința ca aceste rugăciuni pentru dobândirea păcii să fie spuse în deosebi de copii, deoarece nici o rugăciune nu este așa de plăcută lui Dumnezeu ca rugăciunea rostită de buzele nevinovate ale copișilor.

Cea mai mică școală din lume. În Anglia a fost făcută o școală care la început a fost cercetată numai de 3 elevi. Ministrul școlilor din Anglia a făcut această școală, la rugămintele unui țaran sărac, care nu-și putea trimite copiii la vre-o școală în alt sat. Fapta aceasta a fost lăudată de toate gazetele englezilor, și de curând mai mulți copii de țaran din alte sate au venit să învețe la această școală. Așa înțeleg alte neamuri să lupte împotriva întunericului și neștiinței de carte.

Cum se știu ajuta Români. Poporul românesc este bun în suflet și căntor la nevoie altora. Dovezi despre aceasta se întâlnesc destule. În comuna Fierdeni, din județul Cluj, săteul, la stăruirea preotului lor, s'au hotărât să facă câte o zădărnici cu piogurile și brațele, pe moștile celor concentrați. Astfel sâmbătă în 24 Aprilie, 74 de pioguri din comună au arat pământul săteului plecați la datorie.

Impreunatul oilor

— Noroc, bade Nicolae, ce noutăți mai aveți pe la dumneavoastră?

— Acum chiar avem noutăți în lume parecă nu mai e vrajă așa mare, că s'au mai potolit în cruzile, dar la noi în sat e o sarva de să păzească Dumnezeu. A venit prima Main și e vremea să ducem vitele la pășune și să împreunăm oile. Pentru vite e un răd de ceartă și pentru oi e altul.

Să ceartă oamenii la mijlocul satului ca și ganii. Ce te mai oșești și tu, mă, că tu nici n'ar drept în pășune, că tu ești vizitură din alt sat! Cum să nu am, mă deșteptule, încă am mai multe ca tine. Dacă sunt din alt sat, ce-î? Dare și la Stat și la comună plătesc de două ori mai mult ca tine... — Și câte și mai câte nu auzi, de și vine să iai lumea în cap.

Primarul ăsta încă nu face rânduiala bună, face tot reguli ce nu o mai făcut nimeni. Mai demult da omul vitele la pășune și de platit plătea el când putea. Amul trecut n'ea făcut ca să plătim înainte jumătate, anul ăsta o dat poruncă să plătim toate taxele înainte.

Cu împreunatul oilor avem năcazul și mai mare. Unii spun să le lăsăm numai pe cutare parte din pășune, alții peste tot. Vai de loc atunci, când ajung toți să se amestece și să-ți faci ție rânduiala unul care-i mai slab în sat, care n'are nici pământ, dar care e cu gora mare de-i copleşte pe toți. Și apoi, să-i auzi pe oameni, cum sudaie: Vai mânca-le-ar boala oi, vai rupă-le căinii, că mai bine le vindem. Măcar, ca oia nici nu animal nu-ți dă atâtea; brânză, urdă, caș, miei, lână, și toamna, când nu i mai bonă de nimic, mai ales dacă e și bătrână, o taie omul să facă tocăna și apoi strigă doboșul prin sat: Carne bună de berbec, la cutare sau la cutare, și ea-i bătrână, de întinsi la mâncare ca la curele.

Apoi să vezi la împreunat cum le mulg. Pe

unele sate e obiceiul să se tragă la sorți. Șase oi fac un lapte. Se trage la sorți, și cum și-o fi norocul. La noi în sat se ia laptele după cât dă oia. Înainte de ziua împreunării le dau oamenii de mâncare la oi până nu mai pot, încât la unele li-se bate făina la rânză de rămân moarte.

Nu-i vorba că și năcazul ăsta trece, apoi până la toamnă când gătam cu lucru nu mai avem atâta vreme de povești că și duminică nu are omul pace! La toamnă, după ce culegem vîile și mai ales după ce fierbe mustul, încep iar poveștile, certurile și sfedele, că atunci fiecare țtie multe și fiecare e mai învățat decât celal-lt.

I. S.

Un copil de 14 ani a omorât un bătrân

Omorul a fost săvârșit din pricina unei găleți cu apă

Năpraznica întâmplare s'a petrecut nu de mult, în comuna Vârtejul de lângă București.

Copilul Vasile Florea plecase la vie ca să curețe pomii de uscături. Avea să facă o treabă gospodărească și băiatul era mândru și vesel de încrederea ce i-se arăta. Se simțea bărbat deplin.

Ceasul rău

Îl păștea însă pe semne ceasul, cel rău în ziua aceea. Pe drum copilul a fost întors de o mătușă a sa și trimis să-i aducă apă dela fântână. Ascultător, băiatul a luat găleata și a plecat spre fântână.

Din cealaltă parte a drumului venia însă în fugă spre fântână Gherghina, fata lui David Nicolae Ilie. Vasile a început să alerge și el către fântână, ca să scoată apă înaintea fetei. Cei doi copii au ajuns deodată la fântână. Nu știa acum, care să scoată înainte apă și au început să se certe. Fata a răsturnat cu piciorul găleata lui Vasile Florea. Supărat băiatul a prins-o de coște și a început să-o zgâlțâie zdravăn. S'a întâmplat că toarnă atunci venia și bătrânul David Nicolae, tatăl Gherghinii. Văzându-și fata trasă de păr, l-a luat la bătaie pe băiat.

Acesta a fugit în curte, de unde a aruncat cu un pietroi în spatele bătrânului. Supărat peste măsură, bătrânul l-a prins pe băiat și-a început să-i tragă o bătaie zdravănă.

În vremea aceasta a venit și mama băiatului, care-a încercat zadarnic să-și scape copilul din mâinile bătrânului bătaș.

Omorul

În toată hărțuielii, băiatului i-a scăpat din buzunar cuțitul cu care voia să curețe pomii din vie. N'a stat mult pe gânduri, l-a luat de jos și l-a izbit în pieptul lui David Ilie, care acum voia să-l bată și pe maică sa.

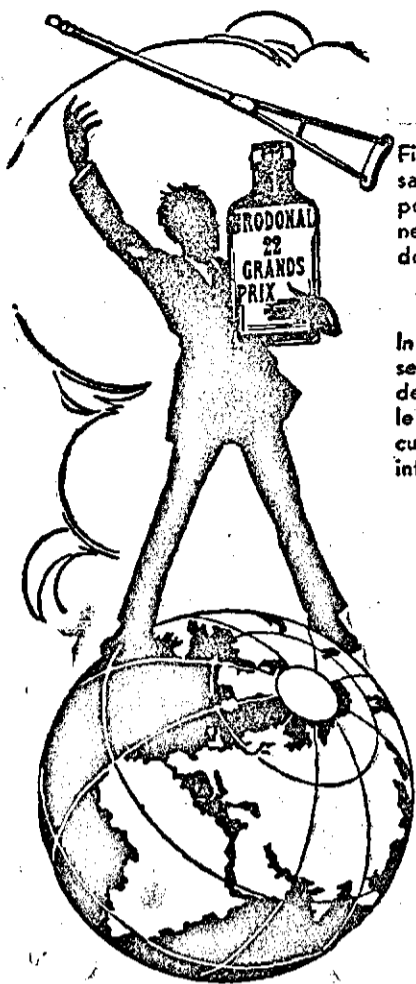
Lovitura a fost dată cu putere, cuțitul a pătruns adânc în pieptul celui lovit și bătrânul s'a prăbușit într'un lac de sânge.

Văzând pe tatăl său scaldat în sânge, copilul lui Gherghina a început să plângă și să strige. A început să plângă și Florea și mamăsa. S'au adunat apoi și vecinii la locul nenorocirii. Bătrânul David Ilie însă murise.

Copilul ucigaș a fost dus la București, ca să fie judecat de tribunalul pentru copii.

Aviz

Cel cari doresc să ocupe în cadrele Serviciului Social de pe lângă Ținuturile Mureș, Someș, Timiș, funcțiunea de *secretar-dactilograf*, la Comitetul cultural județean, cu salariu până la 6300 lei lunar, vor înainta cererile lor însoțite de actul de *naștere și școlaritate* și eventual alte dovezi despre aptitudinile solicitatorului, Direcțiunii Căminului cultural județean unde doresc să fie numiți, până la data de 12 Mai c.

TOȚI IAU!

Fie în Franța, în Anglia, în România sau în Canada, chiar și mai departe, peste tot veți auzi lăudându-se binefacerile incomparabile ale Urodonal-ului.

În toate locurile, la oraș sau la țară, se găsesc bolnavi cari au fost scăpați de îngrozitoarele suferințe pe cari le provoacă guta, reumatismele, calculii renali sau vezicali, prin cure intensive cu acest minunat produs.

Căci, pentru a fi într'adevăr eficace, terapeutică artritisului trebuie să fie în deosebi de activă și de subtilă, să meargă să impregneze toate țesuturile și humorile organismului, să pătrundă locurile cele mai profunde ale încheeturilor. Nu este suficient numai de a gonii din mediul sanguin „humorile pecante” cari, sub formă de acid uric și de urați de sodiu, îi alterează compoziția normală și de a-l elimina prin urine. Ci trebuie să dizolve acidul uric care încrustează cartilajele, formează tophi dealungul ligamentelor articulare și înisipează încheeturile cărora le împiedică libertatea mișcărilor. Aceasta numai Urodonal este singurul capabil de a face. „Acțiunea atât de energică a Urodonal-ului îi este absolut specială, de altfel, aceasta este ceia ce explică succesul său mondial”.

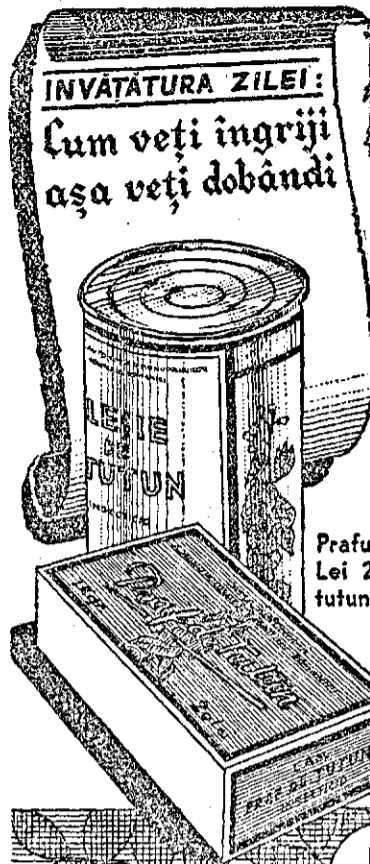
Profesor G. LÉGERPT
fost Profesor de Fiziologie la Școala Superioară de Științe din Alger,

URODONAL

este indispensabil reumatizantului

Este un produs CHATELAIN
MARCA DE ÎNCREDERE

La Farmacii
și drogerii

Distrugeți omizile, păianjenii roși, păduchii și purcii de pe plante cu:

Praf și Leșie de tutun

Vindecați vitele de răie și ferți-le de boli și insecte spălându-le cu

LEȘIE DE TUTUN

și gospodăria voastră va avea un viitor îmbelșugat.

PRODUSE DE VÂNZARE LA
TOATE DEPOZITELE CAM.

Praful de tutun în pachete: 1 Kgr. Lei 20 și 500 gr. Lei 10. Leșie de tutun în bidoane 1 kgr. Lei 35 și 2 kgr. Lei 70. În bidoane mari a. 20 kgr. prețul este de lei 25 kgr. În bidoanele cumpărătorilor loco manufactură, prețul este de lei 18 kgr. Se pot comanda și prin orice Debit de Tutun.

CAM

CASSA AUTONOMĂ A MONOPOLURILOR REGATULUI ROMÂNIEI

Ceții și răspâdiți

„UNIREA POPORULUI”

Cunoștințe folositoare

O primejdie pentru semănături Buruienile

Buruienile sunt plante cari cresc pretutindena fără voia noastră și cari strică mult plantelor cultivate și semănăturilor, fiind astfel pe plugari ca să-le nimicească. Ele se întâlnesc pretutindena în câmp, prin fâneați, pășuni, semănături, ogoare, pe marginea drumurilor.

Pentru plugărie sunt o mare primejdie.

Unele din ele sunt otrăvitoare, și aduc adeseori moartea animalului care le mănâncă, din greșală.

Sunt apoi deosebit de primejdiose în semănături. Ele cresc în pagoba plantelor pe cari le cultivăm, luând din pământ apa și hrana acestora.

Prin desimea lor înăbușă plantele cultivate, le împiedecă să crească și chiar le distrug.

Unele din ele ajută la răspândirea multor boale cari atacă semănăturile, iar cele de pe drumuri și hotare sunt adevărate cuiburi pentru multe insecte cari aduc pagobe în plantele cultivate. Sunt apoi buruieni cari cresc direct pe plantele cultivate și își iau hrana din trupul acestora. Așa este cuscuta din lucernă.

Buruienile nu numai că împiedecă creșterea semănăturilor, dar semințele lor rămânând în recoltă fac să scadă prețul acestora.

Impotriva lor trebuie să ducem o adevărată luptă. Mai întâi trebuie să facem arături adânci, și încă de toamna. Sămânța pe care o aruncăm sub brazdă trebuie să fie cât se poate de bine aleasă și curățată. Odată răsărite în

sămânături ele trebuie plivite cât se poate de des.

Nu este de ajuns ca numai un plugar să și curețe ogoarele de buruieni, ci toți trebuie să o facă aceasta, căci altfel buruienile cresc la loc, sămânța lor fiind adusă de la vecin, de vânt și de ape.

Construcția Târnaveană S. A. Diclosănmartin

Convocare

Construcția Târnaveană S. A. Diclosănmartin își va ține adunarea generală ordinară

la 12 Mai 1939 ora 5 p. m. în sala mică a Restaurantului Carpați din Diclosănmartin la care Doii acționari sunt invitați cu acea că bilanțul examinat de comitetul de cenzori, împreună cu raportul care va fi prezentat adunării generale, sunt depuse la biroul societății în Dâmbău.

ORDINEA DE ZI:

1. Emițerea unui comisiuni pentru luarea în seamă a acțiunilor depuse și raportul acesteia.
2. Raportul consiliului de administrație despre gestiunea anului 1938 și prezentarea încheierilor de conturi.
3. Raportul comitetului de cenzori.
4. Adunarea hotărâreii cu privire la conturile de rezultate și a acordării absoluturii pentru consiliul de administrație și comitetul de cenzori.
5. Integritatea consiliului de administrație.
6. Integritatea comitetului de cenzori.

7. Propuneri.

În sensul statutelor, drept de deliberare și votare are numai acel acționar, care și-a depus acțiunile proprii, respective, în cazul reprezentării pe altul, acțiunile acestuia și documentul de împuternicire de la el, cel mai târziu cu 5 zile înainte de ziua adunării la casa firmei Construcția Târnaveană și pe seamă sa a fost estradat biletul de votare.

În sensul art. 9 din statute ca reprezentanții ai acționarilor absenți pot să exercite dreptul la adunarea generală numai împuterniciții majori și numai în baza procurii în forma prescrisă.

Diclosănmartin, la 31 Decembrie 1938.

Bilanțul General la 31 Decembrie 1938

Activ: Causa în numerar 8502. Stabilemente 132607476 Instalațiuni 467.66707, Efecte 1037250 Materiale 4668, Marfuri 144.262 Pierdere 146652865 Total Lei 3419658.

Passiv: Capital 2000000, Fond de rezervă 18000, Fond pentru amortizare 2.800, 20.800 Cont curent 1389479 Dividendă neridicată 9379. Total Lei 3419658.

Contul de Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1938

Pierdere: Gazul Metan 420943, Fabricațiuni 26661, Dobânzi 16867, Funcționari 128547 Mancatori 370570, Cheltuieli 82421. Dări 139653, Pierdere în anul 1937 1.52975265. Total Lei 271541465

Profit: Contul mărfurilor 1.248.886, Pierdere 1.466.528.65. Total Lei 2715.414.65.

1174 (1-1)